

Tisha B'Av: Seeing Beyond the Tears

Rabbi Shmuel Silber

לע"נ חיים ישעיהו ע"ה בן יוסף נ"י

1. אמרי פנחס (שע"ח)

... שאם יחסר לאדם איזה דבר, עת טוב היא להתפלל ולבקש מהש"ת על זה בתשעה באב בעת שיושבין על הארץ ...

Rabbi Pinchas Shapiro of Koretz (1726-1791) was considered to be one of the two most pre-eminent followers of the Chassidism's founder, Rabbi Israel Baal Shem Tov (along with Rabbi Israel's successor the Maggid of Mezritch).

2. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת תענית פרק א

אמר רבי יהושע בן לוי אם יאמר לך אדם איכן הוא אלהיך אמור לו בכרך הגדול שבאדום ...

3. אם הבנים שמחה

... אם ישאלך אדם או אלוקיני ואמרת אליו "בכרך הגדול שברומי" במקום הרשע ובלב לבו של מה שנראה כהסתר פנים הנורא ביותר, גם שם נמצא הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו וכל דעביד רחמנא לטב עביד בדרך הנשגבה מבינתנו ...

4. ליקוטי מוהר"ן נ"ג

... אָבֵל בְּאֵמֶת אָפִילוּ בְּכָל הַהִסְתָּרוֹת וְאָפִילוּ בְּהַהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הַסְתָּרָה בְּוֹדָי גַּם שֵׁם מְלֶכֶשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּוֹדָי אֵין שׁוּם דְּבָר שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ חַיּוּת הַשֵּׁם כִּי בְּלִעְדֵי חַיּוּתוֹ לֹא הָיָה לוֹ קִיּוּם כָּלָל ...

5. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק ב

עובדא הוה בחד יהודאי דהוה קאים רדי געת תורתיה קומוי עבר חד ערביי ושמע קלה א"ל בר יודאי בר יודאי שרי תורך ושרי קנקנך דהא חריב בית מוקדשא געת זמן תניינות א"ל בר יודאי בר יודאי קטור תורין וקטור קנקניך דהא יליד מלכא משיחא א"ל מה שמיה מנחם א"ל ומה שמיה דאבוי א"ל חזקיה א"ל מן הן הוא א"ל מן בירת מלכא דבית לחם יהודה אזל זבין תורוי וזבין קנקנוי ואיתעביד זבין לבדין למיינוקא והוה עייל קרייה ונפקא קרייה עד דעל להווא קרתא והויין כל נשייא זבנן ואימה דמנחם לא זבנה שמע קלן דנשייא אמרין אימה דמנחם אימה דמנחם איתיי זובנין לברך אמרה בעייתא אנא מיחנקוניה סנאיהוין דישאל דביומא דאיתיליד איחרוב בית מוקדשא א"ל רחיציא אנן דברגליה חריב וברגליה מתבניי א"ל לית לי פריטין א"ל והוא מה איכפת ליה איתיי זובנין ליה אין לית קומך יומא דין בתר יומין אנא אתי ונסיב בתר יומין עאל לההיא קרתא אמר לה מהו מיינוקא עביד א"ל מן שעתא דחמיתני אתון רוחין ועלעולי וחטפיניה מן ידיי

6. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא עמוד א

אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, צפית לישועה

Raba said, When man is led in for Judgment he is asked, Did you deal faithfully [i.e., with integrity], did you fix times for learning, did you engage in procreation, did you hope for salvation ...

7. חנוכת התורה פרשת כי תשא

ויש לפרש על פי מה דאיתא בדברי רבותינו ז"ל דלעתיד ישאלו צפית לישועה. והקשה הסמ"ק היכן נרמז שמחויבים לצפות לישועה ותירץ דנלמד מהא דכתיב אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ

מצרים וקשה מה דהוי הוי ומה אתי הקרא לאשמועינן אלא לומר לך כשם שהוציאך מארץ מצרים כן אוציאך משאר גליות.

8. חידושי הר"ן מסכת שבת דף לא עמוד א

צפית לישועה. פי' רש"י ז"ל לדברי הנביאים ע"כ. ועוד צריך לבאר צפית לישועה בימך. ולא אמר צפית שתבוא ישועה לישראל דמי שאינו מאמין זה אפיקורס הוא שהאפיקורסי' אינן מאמינין שתבוא ישועה לעולם לישראל, כן פי' בתוספות:

9. רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה א

... וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו ...

10. מנחת אשר (רי"ג)

ואכן גדולי הצדיקים היו יושבים ומצפים כל ימי חייהם לביאת הגואל, וכך סיפר מו"ר כ"ק מרן בעל דברי יציב זצ"ל על רבינו בעל הישמח משה שכל ימי חייו היה ישן וליד מיטתו מקלו ותרמילו מוכן ומזומן לצאת לקראת משיח צדקנו ללא עיכוב כלשהו.

ועוד סיפר מרן מו"ר זצ"ל שפעם אחת המתין צדיק נשגב זה לאחד מגדולי הצדיקים בדורו שהיה אמור להגיע לבקרו, וכאשר הגיע אורח דגול זה נכנס המשמש לבעל ישמח משה לבשרו שהאורח הגיע. וכאשר פתח את דלת חדרו ואמר "הוא הגיע", קפץ הצדיק ממקומו ואמר בשמחה עצומה "בי"ה שזכינו לקץ הימין והננו יוצאים לקבל פני משיח!"

ציפייתו לקראת בוא הגואל גדולה היתה, מוחשית היתה יותר מציפייתו לבוא האורח שצפוי היה להגיע לביתו בכל רגע.

Yismach Moshe - Rav Moshe Teitelbaum (1759-1841)

11. בראשית פרק לו

(י) וַיִּסְפֹּר אֶל-אָבִיו וְאֶל-אָחָיו וַיִּגְעַר-בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתָּ הַבּוֹא נְבוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאָחָיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה: (יא) וַיִּקְנְאוּ-בּוֹ אָחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת-הַדָּבָר:

10. And he told [it] to his father and to his brothers, and his father rebuked him and said to him, "What is this dream that you have dreamed? Will we come I, your mother, and your brothers to prostrate ourselves to you to the ground?" 11. So his brothers envied him, but his father awaited the matter.

12. רש"י בראשית פרק לו פסוק יא

(יא) שמר את הדבר – היה ממתין ומצפה מתי יבא

13. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנג עמוד א

תנן התם, רבי אליעזר אומר: שוב יום אחד לפני מיתתך. שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: וכי אדם

יודע איזהו יום ימות? – אמר להן: וכל שכן, ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה. ואף שלמה אמר בחכמתו: בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמך על ראשך אל יחסר. אמר רבן יוחנן בן זכאי: משל למלך שזימן את עבדיו לסעודה, ולא קבע להם זמן. פיקחין שבהן קישטו את עצמן וישבו על פתח בית המלך, אמרו: כלום חסר לבית המלך? טיפשיין שבהן הלכו למלאכתן, אמרו: כלום יש סעודה בלא טורח? בפתאום ביקש המלך את עבדיו. פיקחין שבהן נכנסו לפניו כשהן מקושטין, והטיפשיים נכנסו לפניו כשהן מלוכלכין. שמח המלך לקראת פיקחים, וכעס לקראת טיפשיים. אמר: הללו שקישטו את עצמן לסעודה – ישבו ויאכלו וישתו, הללו שלא קישטו עצמן לסעודה – יעמדו ויראו.

We learnt elsewhere, R. Eliezer said: Repent one day before your death. His disciples asked him, Does then one know on what day he will die? Then all the more reason that he repent to-day, he replied, lest he die to-morrow, and thus his whole life is spent in repentance. And Solomon too said in his wisdom, Let thy garments be always white; and let not thy head lack ointment. R. Johanan b. Zakkai said: This may be compared to a king who summoned his servants to a banquet without appointing a time. The wise ones adorned themselves and sat at the door of the palace, said they. 'is anything lacking in a royal palace?' The fools went about their work, saying, 'can there be a banquet without preparations?' Suddenly the king desired [the presence of] his servants: the wise entered adorned, while the fools entered soiled. The king rejoiced at the wise but was angry with the fools. 'Those who adorned themselves for the banquet,' ordered he, 'let them sit, eat and drink. But those who did not adorn themselves for the banquet, let them stand and watch.'

14. משנה מסכת אבות פרק ב משנה א

[*] רבי אומר ... והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין:

15. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כב עמוד א

רבי ברוקא חוזאה הוה שכיח בשוקא דבי לפט, הוה שכיח אליהו גביה, אמר ליה: איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי? – אמר ליה: לא ... אדהכי והכי אתו הנך תרי אתי. אמר ליה: הנך נמי בני עלמא דאתי נינהו. אזל לגבייהו. אמר להו: מאי עובדיכו? – אמרו ליה: אינשי בדוחי אנן, מבדחינן עציבי. אי נמי, כי חזינן בי תרי דאית להו תיגרא בהדיהו – טרחינן ועבדינן להו שלמא.

בקיות נאמר (איכה א א) 'איכה ישבה בדד',
ופירוש חיבת 'איכה' הוא מלשון 'איכה' 'שכביכול יתברך
שואל עלינו משך כל ימי גלותנו איה, ואיפה אנחנו עד
שימצא אותנו כמו שנאמר (ישע 5 י) 'מצאתי ישראל',
ובשימצא אותנו כביכול ישמח איתנו - על ידי שלא יודך
גיסא אנו מבקשים אותנו בגלות ואנו שואלין איה מקום
כבודו להעריצו... ע"כ.

16. זרע קודש

17. מהרש"א חידושי אגדות מסכת שבת דף לא עמוד א

ואמר צפית לישועה. דהיינו ישועות בלשון רבים לפי שהמצפה ומקוה לישועה בכל שעה הם רבים.

18. שפת אמת בראשית פרשת ויחי

אח"כ צפית לישועה כמ"ש ושם דרך אראנו בישע אלקים כמ"ש חז"ל המדליק נרות במבואות אפלים זוכה לראות בישועת ה':